

Motion till riksdagen 2008/09:So367

av **Olof Lavesson (m)**

Blodgivning för män som haft sex med män

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om reglerna för blodgivning för män som haft sex med män.

Motivering

Det måste först fastslås: det finns ingen rättighet att få ge blod. Däremot är det en rättighet att få blod när man behöver det. Blodgivning räddar liv. Samtidigt är blod en bristvara. Undersökningar har visat att ungefär 7 av 10 kan tänka sig att ge blod. Verkligheten är att bara ungefär 5 av 100 ger blod. Därav stora och angelägna kampanjer med bred samhällsinformation om vikten av fler blodgivare. Ändå utestängs många från att bli blodgivare – detta inte på grund av ett eventuellt riskbeteende utan på grund av grupptillhörighet.

Enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd till skydd mot smitta genom blodtransfusion (SOSFS 2001:2 (M)) får män inte accepteras som blodgivare om de någon gång haft analt eller oralt sexuellt umgänge med en annan man (2 kap. 3 §). Avstängningen är permanent och är inte beroende av hur lång tid det förflutit sedan den sexuella kontakten. Några undantag från regeln får ej göras.

Som jämförelse kan nämnas att personer som vistats långvarigt i ett område där sexuellt överförbar blodsmitta förekommer i ökad grad kan få lämna blod efter tidigast sex månader. Samma begränsningsregel gäller för personer som haft sexuellt umgänge med en person som vistats långvarigt i ett sådant område eller för en kvinna som haft sexuellt umgänge med en man som tidigare haft sexuella kontakter med en annan man.

Utvecklingen visar det angelägna i att det sätts större fokus på de risker eventuella blodgivare utsätter sig för oavsett vilken grupp i samhället de till-

Fel! Okänt namn på

hör. Det är självklart att den som uppvisar ett riskbeteende inte heller ska lämna blod. Därför är det också rimligt att män som har sex med män och som utsatt sig för någon som helst risk för hivsmitta inte heller kan vara blodgivare. Samma regler bör givetvis gälla kvinnor som utsatt sig för liknande risker.

I december 2007 fattade Socialstyrelsens styrelse ett inriktningsbeslut när det gäller blodgivning för män som har haft sex med män. Den nya inriktningen innebär att de nuvarande bestämmelserna om permanent avstängning av män som har haft sex med män kan ändras så att det blir möjligt att lämna blod efter en karenstid på sex månader efter ett sexuellt risktagande. Socialstyrelsen menar att det i så fall är sexuellt riskbeteende och inte sexuell läggning eller grupptillhörighet som ska vara styrande för riskbedömningen.

Ändå kvarstår stora skillnader mellan män som har haft sex med män och andra grupper. Enligt den nya inriktningen är karenstiden sex månader för män som har haft sex med män medan den är tre månader för heterosexuella. Enligt den nya inriktningen gäller karenstiden för män som har haft sex med män oavsett om dessa lever i fasta relationer eller inte. Motsvarande regler finns inte för heterosexuella.

Konsekvensen för en man som har levt i ett fast förhållande med en annan man under flera års tid blir att han måste avstå från sexuellt umgänge med sin partner under sex månader för att komma i fråga som blodgivare. Fortfarande är det alltså inte riskbeteendet som står i fokus utan grupptillhörigheten.

Det finns goda grunder att ifrågasätta såväl gällande regelverk som det nya inriktningsbeslutet när det gäller karenstid för män som har haft sex med män. Reglerna för blodgivning bör utgå från sexuellt riskbeteende och inte sexuell läggning eller grupptillhörighet.

Stockholm den 30 september 2008

Olof Lavesson (m)